

FREDRIKSTAD TINGRETT

DOM

Avsagt: 1. februar 2018 i Fredrikstad tingrett.

Saksnr.: 17-153019TVI-FRED

Dommer: Dommerfullmektig Alexander Venås

Saken gjelder: Krav om erstatning

High Performance Composites AS Advokat Henrik Renner Fredriksen

mot

Bård Erik Sjøborg

Framstilling av saken

Saken gjelder krav om erstatning utenfor kontrakt. High Performance Composites AS (HPC) har krevd erstattet sitt tap fra Bård Erik Sjøborg, etter å ha inngått kontrakt om levering av et stålbygg med Projector AS, som Sjøborg arbeidet for.

HPC er et selskap som driver med produksjon og reparasjon av plastprodukter og lignende. Selskapet hadde ervervet en tomt på Råde hvor det skulle oppføre nye produksjonslokaler. Våren 2014 kom selskapet i kontakt med Projector ved Sjøborg.

Projector ble stiftet i 2013, og Sjøborg var da daglig leder. Fra november 2013 var Sjøborg også styreleder i selskapet. Fra desember 2013 ble Sjøborg ilagt konkurskarantene, og Sjøborg fratrådte som daglig leder og styreleder. Alle aksjene i Projector ble eid av selskapet Corniche Invest LTD, hvor Sjøborg eide halvparten av aksjene.

HPC og Projector inngikk tidlig i april 2014 avtale om levering «av et prefabrikkert byggesett av stål til byggeplassen [på Råde], samt montering av dette». Den totale kontraktssummen var angitt til 5 150 000 kroner ekskludert mva. Av avtalens pkt. V følger det at HPC skulle betale 10 % ved oppstart av prosjektering, deretter 35 % ved godkjent byggesak, 35 % før leveranse av bygget, 15 % når byggets hovedkonstruksjon og eventuelle hulldekker er montert, og de siste 5 % ved søknad om ferdigattest. Sjøborg undertegnet avtalen på Projectors vegne.

For å finansiere leveransen inngikk deretter HPC den 22. april 2014 en leasingavtale med Sparebank 1 Finans Østlandet AS. I leasingavtalen er Sparebank 1 angitt som "eier", HPC angitt som "leier" og Projector angitt som "leverandør". Under punktet om leieberegningsgrunnlaget er kjøpspris angitt til kr 5 150 000 eks. merverdiavgift, tilsvarende kjøpsprisen angitt i leveranseavtalen mellom HPC og Projector. Det er også vist til betalingsbetingelsene i leveranseavtalen mellom HPC og Projector. Det fremgår videre av leasingavtalen at HPC skulle betale forskuddsleie på 1 030 000 kroner.

Stålbygget ble aldri levert og byggetillatelse ble heller aldri utstedt. HPC betalte forskuddsbetalingen til banken den 7. juli 2014 pålydende 1 030 000 kroner. Bankene betalte Projector de tre første delbetalingene, altså 10 % og 2 x 35 % av kontraktssummen, til sammen 4 120 000 kroner, i mai og juli. Den 30. september 2014 ble det begjært oppbud og åpnet konkurs hos Projector. Sjøborg har senere emigrert til USA.

HPC og bankene var etter konkursen uenige om hvem som skulle bære tapet som partene hadde hatt som følge av at stålbygget aldri ble levert av Projector. I 2015 gikk HPC til søksmål mot Sparebank 1 for å få tilbakebetalt forskuddsbetalingen til bankene, mens bankene gikk til motsøksmål for å få erstattet sine tre utbetalinger. Den 25. november 2015 avsa Hedmarken tingrett dom. Sparebank 1 ble frifunnet for HPCs krav om tilbakebetaling av forskuddsbetalingen. HPC ble dessuten dømt til å betale 510 000 kroner til bankene, altså

tilsvarende den første delbetalingen til Projector (altså 10 % av kontraktssummen). Til sammen har altså HPC betalt 1 545 000 kroner til banken som følge av leasingavtalen.

HPC anla den 28. september 2017 søksmål mot Sjøborg for Fredrikstad tingrett for å få erstattet det ovennevnte tapet. Sjøborg innga tilsvaer den 30. oktober 2017.

Hovedforhandling ble avholdt den 22. januar 2018. Sjøborg møtte ikke. Retten anså ikke at han hadde sannsynliggjort gyldig fravær, og fremmet saken til behandling i hans fravær. Se rettsboka.

HPCs påstandsgrunnlag

Det rettslige grunnlaget for erstatningskravet mot Sjøborg er det ulovfestede culpaansvaret, eventuelt aksjeloven § 17-1 for det tilfelle at man skulle legge til grunn Sjøborgs reelle rolle som daglig leder i Projector. Vilkaarene er imidlertid de samme, slik at det ikke har betydning for denne saken.

Vilkaarene for ansvar er at det foreligger et ansvarsgrunnlag (uaktsomhet eller forsett), et økonomisk tap og nødvendig årsakssammenheng. Det anføres at det foreligger et ansvarsgrunnlag, et økonomisk tap og årsakssammenheng.

Det anføres at tapet 1 545 000 kroner skyldes forsettlig, eller i det minste grovt uaktsomme eller uaktsomme handlinger fra Sjøborg sin side. Etter saksøkers syn fremkommer det tydelig av bevisførselen at Sjøborg bevisst har forledet HPC til å inngå en avtale som Projector aldri ville kunne oppfylle.

Av bostyrers rapport fremgår det at Projector mest sannsynlig hadde vært insuffisient over en lenger periode, og dette må Sjøborg ha vært klar over, gitt hans rolle i selskapet og hans tømning av selskapet. Det vises særlig til bostyrers redegjørelse rundt tappingen av Projector AS for 3 900 000 kroner i januar 2014, som det uttales at Bård Sjøborg mest sannsynlig sto bak. Det fremgår videre at boet fikk rettens medhold i arrest i den bolig nevnte beløp av Sjøborg og hans ektefelle ble benyttet til å kjøpe i samme periode. Det vises også til dommen fra Fredrikstad tingrett vedrørende dette forholdet, der Sjøborg, Sjøborgs selskap Byggmontasje og Punktfundament ANS og hans tidligere ektefelle solidarisk ble idømt et erstatningsansvar på 3 855 960 kroner. Det fremkommer også at Sjøborg hadde full kontroll med Projector og alene disponerte over selskapets bankkonti. Projector betalte aldri verken Straye Bygg og Anlegg AS eller Llentab AS, underleverandørene som skulle levere bygget.

Sjøborgs opptreden ovenfor leasingselskapet underbygger etter saksøkers syn at han har vært klar over at Projector aldri ville kunne gjennomføre leveransen, og at Sjøborg kun har hatt fokus på å få ut så mye som mulig av leasingselskapet før konkurs. Konkursboet har for øvrig ikke klart å spore opp hvor pengene fra leasingselskapet har havnet.

Sjøborgs handlinger har medført at HPC har utbetalt 1 545 000 kroner til leasingselskapet uten at man har mottatt noen leveranser. Det foreligger følgelig et økonomisk tap og årsakssammenheng mellom den ansvarsbetingende handlingen og tapet. Krav om erstatning ble første gang fremsatt i brev fra advokat Hersløyv av 17. april 2015. Forsinkelsesrenter begynner dermed å løpe fra 17. mai 2015, jf. forsinkelsesrenteloven § 2.

Saksøkerens påstand:

1. Bård Sjøborg dømmes til å betale erstatning etter rettens skjønn, oppad begrenset til kr. 1.545.000,-, med tillegg av forsinkelsesrenter fra forfall til betaling skjer.
2. High Performance Composites AS tilkjennes saksomkostninger.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Saksøktes påstandsgrunnlag fremgår av tilsvaret den 30. oktober 2017, prosesskrivet 20. november 2017 og e-posten den 21. januar 2018.

Søksmålet er urettmessig og et ledd i grov trakassering fra styreleder Fediuk i HPC. Sjøborg viser til at han har bedt om besøksforbud for Fediuk. Hans fremtreden i saken har vært uetisk og ulovlig. Han har fremsatt drapstrusler og forfulgt Sjøborg og hans familie.

Bostyrer Trond Karlsen i konkursboet etter Projector er inhabil og har også trakassert Sjøborg. Karlsen er en venn av Sjøborgs bror, som Sjøborg har et anstrengt forhold til. Karlsens innberetning i konkurssaken og også hans arbeid for øvrig, er feil, ufullstendig og injurierende.

Sjøborg var verken direkte eier, ansatt i Projector eller hadde noen rolle som styremedlem eller lignende i selskapet. Han var provisjonsselger og deleier av selskapet som igjen eide Projector, men hadde ingen direkte rolle i selskapet.

Det som fremgår av e-posten fra Thore Hansen er feil, og Sjøborg viser til at han ble sagt opp av Projector. Heller ikke Stian Kristiansens forklaring kan vektlegges. Han var helt inkompetent og uegnet til sin stilling og fikk sparken som daglig leder i Projector.

Sjøborg har ikke nedlagt formell påstand i sine skriv, men han kan ikke tolkes på annen måte enn at han krever frifinnelse for HPCs krav.

Rettens vurdering

Det er altså tale om et krav om erstatning utenfor kontrakt. HPC har anført at Sjøborg gjennom sin stilling i og sitt arbeid for Projector har opptrådt ansvarsbetingende (uaktsomt/ grovt uaktsomt eller forsettlig) og påført selskapet et tap på 1 545 000 kroner.

Det følger av den alminnelige ulovfestede erstatningsregelen at den som opptrår uaktsomt eller forsettlig, og som følge av slik klanderverdig opptreden påfører noen annen et tap, plikter å erstatte den annens tap. Spørsmålet er altså om Sjøborg opptrådte klanderverdig overfor HPC da han på Projectors vegne inngikk leveranseavtalen med dem.

En lovfesting av det alminnelige erstatningsansvaret for de med direkte roller i et aksjeselskap, er innført i aksjeloven § 17-1 (1). Det er klart at Sjøborg ikke innehadde noen slik formell, direkte rolle i Projector under oppdraget for HPC.

Retten drøfter først hvilken rolle Sjøborg hadde i Projector og i oppdraget med HPC. Retten ser deretter på omstendigheter ved Projectors økonomi på avtaletidspunktet. Retten vurderer etter det Sjøborgs etterfølgende opptreden. Tilslutt vurderer retten om vilkårene for erstatning med det er oppfylt.

Sjøborgs rolle i Projector og i avtalen med HPC

Sjøborg var altså daglig leder fra Projector ble stiftet og inntil han ble ilagt konkurskarantene i desember 2013. Videre eide han i realiteten halvparten av aksjene i selskapet gjennom selskapet Corniche Invest LTD.

Stian Kristiansen avga forklaring til retten. Han var registrert som daglig leder i Projector fra januar 2014. Han forklarte at han forstod etter noen måneder at han i realiteten var Sjøborgs stråmann. Han hadde verken tilgang til regnskap eller firmakontoene. Det var kun Sjøborg og sekretæren i firmaet som hadde tilgang på kontoene. Kristiansen ba etter hvert Sjøborg om å få ta det ansvaret rollen som daglig leder innebærer. Sjøborg skal da ha gitt beskjed til Kristiansen om at han skulle slutte.

Bostyrer Karlsen i Projectors konkursbo uttaler på side 12-13 i sin innberetning av 2. desember 2014 at det

bør vurderes hvorvidt Sjøborg har overtrådt konkurskarantenebestemmelsene ved å reelt sett ha vært daglig leder i Projector AS også etter at Stian Kristiansen formelt ble ansatt som daglig leder. Stian Kristiansen har overfor bostyrer meddelt at han oppfatter det slik at han i realiteten var en «stråmann» for Bård Erik Sjøborg, idet han aldri fikk anledning til å ivareta de oppgaver en daglig leder skal ha. Dette idet det i realiteten var Sjøborg som tok viktig beslutninger om selskapets drift....

Bostyrer skal for øvrig bemerke at den registrert styreformannen kun ved svært få anledninger har gitt kortfattet tilbakemelding til bostyrer, mens Sjøborg har kunnet redegjøre i detalj for alle forhold som gjelder selskapet. Det kan for bostyrer synes som om Sjøborg har svært mye mer informasjon enn hva man kan forvente av en person som kun er ansatt som prosjektselger. Bostyrer har imidlertid ikke tilstrekkelig grunnlag for å konkludere hva gjelder dette spørsmålet, men er av den oppfatning at det er grunn til å foreta en nærmere vurdering.

Det kan ikke være tvilsomt at Sjøborg hadde en svært sentral rolle i Projector. Han hadde vært daglig leder inntil desember 2013 og opptrådte fremdeles som leder etter dette. Sjøborg har anført at Kristiansen og Karlsen ikke er troverdige. Retten er ikke enig i det, og finner ikke noen grunn til å betvile Kristiansen og Karlsens uttalelser.

I alle tilfeller hadde Sjøborg den sentrale rollen i Projectors oppdrag for HPC. Fediuk har nemlig forklart at det var Sjøborg han forholdte seg til hos Projector og at det var Sjøborg han kommuniserte med. Dette underbygges av at det var Sjøborg som underskrev avtalen med HPC på Projectors vegne. Retten viser videre til at Sjøborg også kommuniserte med leasingselskapet, Sparebank 1, for å få utbetalinger. Retten viser herunder til e-post fra Ihlebæk i Sparebank 1 til Sjøborg den 8. juli 2014 og e-post fra Sjøborg til Ihlebæk den 25. august 2014. Han kommuniserte også med underleverandørene i prosjektet, jf. e-poster fra ham til Faye Lund i Straye Bygg og Anlegg AS den 11. april 2014, 8. juli 2014. Sjøborg underskrev også avtalen med underleverandøren Llentab den 26. august 2014.

Denne sentrale rollen i Projector og HPCs prosjekt gjør at Sjøborg ifølge alminnelige regler har en plikt til å opptre lojalt overfor HPC på Projectors vegne. Retten finner imidlertid at Sjøborg opptrådte svært illojalt overfor HPC ved avtaleinngåelsen og da han på Projectors vegne skulle oppfylle kontraktsforpliktelsene.

Projectors økonomi på avtaletidspunktet:

Selskapet ble stiftet i mai 2013, og det ble åpnet konkurs den 30. september 2014. I bostyrers innberetning fremgår det på side 6 at

[b]ostyrer vurderer det som for tidlig å ta stilling til når insolvens inntrådte. Det bemerkes imidlertid at når fordringsmassen sammenholdes med selskapets aktiva, kan det synes som om selskapet over tid i hvert fall har vært insuffisient.

Av den videre fremstillingen fremgår det at boet ikke hadde eiendeler av særlig verdi ved konkursåpningen, og de anmeldte kravene fra kreditorene var over 12,5 millioner kroner. Denne situasjonen oppstod altså i løpet av det knapt halvannet året Projector var i drift.

Under underoverskriften «Byggmontasje og Punktfundament (tidl. Projector ANS)» under overskriften «omstøtelige forhold» på side 10 i innberetningen står følgende:

Bård Erik Sjøborg og ektefellen Elisabeth Anette Vinter er deltakere i selskapet Byggmontasje og Punktfundament ANS (tidligere Projector ANS), org. nr. 996 014 894, hvor disse er hhv. styreformann og alminnelig styremedlem. Styret har ingen andre medlemmer.

Regnskapsfører har opplyst at Projector AS den 27. desember 2013 mottok en faktura på kr 3.900.000 fra Byggmontasje og Punktfundament ANS. Den 20. januar 2014 ble fakturaen kreditert i sin helhet. Dagen etter ble det overført kr. 3.900.000

fra kontoen til Projector AS til konto tilhørende Byggmontasje og Punktfundament ANS.

Iht. det opplyste forelå det følgelig på dagjeldende tidspunkt ikke noe fakturerte krav fra ANS til AS. Bostyrer har imidlertid mottatt kopi av fakturaer fra ANS til AS for til sammen kr. 3.187.500, som ble utstedt i perioden fra 1. mai til 29. juni 2014. Det kan følgelig synes som om ANS fikk oppgjør med kr 3.900.000 i januar 2014 for fakturaer som ble utstedt flere måneder senere, og hvorav det dessuten ikke synes å være fakturert for det resterende beløpet på kr. 712.500.

Bostyrer har fått opplyst at Bård Erik Sjøborg den 30. september 2013 la inn et bud på en bolig i Normannsvei 30, 1678 Kråkerøy, gnr. 424, bnr. 1, fnr. 329. Etter de opplysninger bostyrer besitter, ble den avtalte kjøpesummen på kr 3.750.000 + omkostninger (antakelig ca. kr 3.850.000) betalt den i medio januar 2014 fra kjøpers egenkapital, dvs. uten noen form for lånefinansiering. I følge utskrift av grunnboken fikk Elisabeth Anette Vinter hjemmel til eiendommen den 24. januar 2014. Bostyrer er av den oppfatning at det fremstår som svært sannsynlig at utbetalingen fra driftskontoen til Projector AS den 21. januar 2014 ble benyttet som egenkapital da boligen ble anskaffet.

Konkursboet anla deretter sak mot ANSet, Sjøborg og Vinter for å få omstøtt gaveoverføringen etter dekningsloven § 5-2. Fredrikstad tingrett avsa fraværdsdom mot Sjøborg og ANSet i saken den 9. mars 2016 hvor Sjøborg ble dømt til å betale konkursboet 4 756 616 kroner, og konkursboet 3 900 000 kroner. Den 7. februar 2017 avsa tingretten dom mot Vinter. Vinter ble dømt til å betale 3 855 960 kroner til konkursboet. Retten la til grunn at eiendommen i Normannsvei ble anskaffet for de 3,9 millioner kronene som ble overført fra Projector AS til Byggmontasje og Punktfundament ANS i januar 2014. Retten la videre til grunn at pengene først ble overført til ANSet som et «forsøk på å kamuflere uttaket som et oppgjør for et mellomværende». Retten fant derfor at det dreide seg om en gave til Vinter fra Projector AS som måtte omstøtes.

Det fremstår derfor som svært sannsynlig at Projector hadde dårlig likviditet på avtaletidspunktet, blant annet på grunn av dette irregulære uttaket på 3 900 000 kroner i januar, som retten legger til grunn som utvilsomt at Sjøborg kjente til.

Sjøborgs etterfølgende opptreden:

Stålbyggesettet ble aldri levert og montert av Projector. Det fremgår av dokumentene at Projector inngikk avtale med Straye Bygg og Anlegg (SBA) som underleverandør i prosjektet. Projectors og SBAs avtale om å levere bygget ble inngått den 11. april 2014. Dette skjedde ved at Sjøborg sendte e-post til Faye Lund i SBA. Den 10. september 2014 sendte SBA betalingsvarsel til Projector hvor det står at

[d]et har ikke blitt vist noen vilje til å innbetale våre krav for utførte jobber og levering av materialer. Daglig leder Daniel Faye Lund har hatt telefonkontakt både muntlig og fått bekreftede meldinger på at betaling skal være på vei til vår konto av

Bård Erik Sjøborg. Det ble også sagt per telefon at penger var betalt. Pr. dags dato har vi ikke mottatt noe betaling.

Den 26. august 2018 inngikk Projector i tillegg en avtale med Llentab AS om levering av stålbygget til HPCs eiendom i Råde, hvor blant annet et av vilkårene var at 10 % av kjøpesummen på 3 748 000 kroner ekskl. mva. skulle faktureres ved kontraktsinngåelse. Den 9. oktober 2014 bekreftet Rosness i Llentab overfor HPC at heller ikke de hadde mottatt forskuddsbetaling på leveransen fra Projector, og at produksjonen var stoppet.

Det fremstår som svært underlig at Projector ikke betalte underleverandørene i oppdraget dersom man tar i betraktning andre transaksjoner som ble utført i samme periode. Retten viser for det første til betalingene fra Sparebank 1 i juli 2014. Banken betalte altså til sammen 4 120 000 kroner, 80 % av den totale kontraktssummen, fordelt på tre betalinger. Betalingene kom som følge av tre fakturaer utstedt av Projector hhv. den 3. april, 14. april og 1. mai 2014. Den første fakturaen ble betalt av Sparebank 1 den 7. mai og de to øvrige den 8. juli 2014. Av kontraktene med HPC og Sparebank1 følger det at Projector hadde krav på den andre delbetalingen ved godkjent byggesak og tredje delbetaling «før leveranse av bygget».

Til tross for betalingene fra Sparebank1 i prosjektet, som altså utgjorde 80 % av det samlede vederlaget, fikk imidlertid ikke underleverandørene betalt slik at stålbygget kunne produseres og leveres. Sparebank1 henvendte seg til Projector ved Sjøborg og forhørte seg om status på byggleveransen, og Sjøborg svarte i e-post den 25. august 2014 at «vi holder på med siste rest av fundamentet nå og skal fylle igjen hullene. Deretter kommer hovedrammen». Dette stemte imidlertid ikke, i og med at underleverandøren som skulle produsere bygget ikke hadde fått betalt.

Retten viser videre til at Sjøborg i perioden etter avtaleinngåelsen overførte penger fra Projectors konto til sin egen. Under «omstøtelige forhold» på side 9 i boinnberetningen til advokat Karlsen fremgår det at det ble overført til sammen 423 000 kroner fra Projectors konto og til Sjøborgs konto hhv. den 9. og 15. juli 2014.

Det fremstår som helt uforståelig at Sjøborg ikke betalte til underleverandøren, slik at byggleveransen kunne starte, til tross for at Sparebank1 hadde betalt 4 120 000 kroner i prosjektet. På samme tid tok altså Sjøborg ut flere hundretusen kroner til seg selv fra Projectors konto.

Opptrådte Sjøborg erstatningsbetingende ved Projectors avtaleinngåelse med HPC?

Av det foranstående er det klart at Sjøborg hadde den sentrale rolle i Projector og især for HPC-prosjektet på Råde. Det er videre klart at han derfor også personlig hadde en plikt til å opptre forsvarlig overfor kontraktsmotparten, altså HPC. Retten finner imidlertid at han

opptrådte på en klart uforsvarlig måte, og derfor på iallfall grovt uaktsomt vis påførte HPC et tap tilsvarende 1 545 000 kroner på byggeprosjektet.

Retten gjentar at Sjøborg allerede forut for avtaleinngåelsen hadde tappet betydelige midler fra Projector ved overføringen av 3 900 000 kroner fra Projector til ANSet. Det må derfor legges til grunn at Projectors økonomi var svak og at Sjøborg visste dette.

Sparebank1 hadde betalt 80 % av totalvederlaget i prosjektet allerede i juli 2014. Sjøborg fikk dessuten overført flere hundretusen fra Projector i den samme perioden.

Byggeprosjektet for HPC ble imidlertid ikke påbegynt, i første rekke fordi underleverandøren aldri ikke fikk betalt fra Projector.

Sett under ett, er det klare indikasjoner på at Sjøborg forsettlig har påført HPC tapet, ved å få HPC til å inngå en kontrakt som han forstod Projector ikke kom til å gjennomføre. I alle tilfeller fremstår det som åpenbart at Sjøborg har opptrådt på en svært klanderverdig måte ved at han ikke sørget for Projector oppfylte kontrakten. På denne måten har han i alle tilfeller grovt uaktsomt påført HPC tapet på 1 545 000 kroner.

Terskelen for å idømme personlig ansvar for et aksjeselskaps medkontrahenters tap ligger selvfølgelig høyere enn aksjeselskapets egen lojalitetsplikt rekker overfor medkontrahentene, sml. HR-2017-2375 avsnitt 38 flg. I denne saken er det imidlertid klart at Sjøborgs illojale opptreden beskrevet overfor, klart overstiger terskelen for personlig ansvar. Han har opptrådt erstatningsbetingende og er derfor pliktig til å erstatte HPCs tap.

For ordens skyld bemerker retten at om Sjøborg skulle anses for å være en arbeidstaker etter skadeerstatningsloven § 2-3 nr. 2, er det klart at det ikke er grunnlag for å lempe erstatningen. Retten viser til Sjøborgs klart illojale opptreden overfor HPC.

Sjøborg dømmes derfor til å betale 1 545 000 kroner til HPC. I tillegg skal forsinkelsesrenter regnes 30 dager fra HPCs første skriftlige påkrav, jf. forsinkelsesrenteloven § 2. HPC sendte skriftlig krav om betaling første gang den 17. april 2015, og forsinkelsesrentene løper da fra 17. mai 2015.

HPC har etter dette vunnet saken fullt ut. Selskapet har derfor krav på å få erstattet sine sakskostnader fra Sjøborg, jf. tvisteloven § 20-2. Advokat Fredriksen har inngitt kostnadsoppgave hvor det er krevd 147 910 kroner ekskludert mva. i advokatsalær. Det er lagt til grunn 65 timers arbeid for en timepris på 2 275 kroner eks. mva. Det er lagt til grunn 7 timer til hovedforhandling, men hovedforhandlingen varte kun i tre timer. Retten setter derfor salæret ned til 61 timers arbeid til en timepris på 2275 kroner, tilsammen 138 775 kroner, som retten finner har vært nødvendige. I tillegg kommer nødvendige reiseutgifter, som i prosesskriv av 24. januar 2018 er angitt til 868 kroner. Retten finner

derfor at sakskostnadene som HPChar krav på å få erstattet samlet utgjør 139 643 kroner. HPC har dessuten krav på å få dekket rettsgebyret.

Dommen er avsagt innen lovens frist. Rettledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

DOMSSLUTNING

1. Bård Erik Sjøborg dømmes til å betale 1 545 000 – enmillionfemhundreogførtifemtusen – kroner til High Performance Composites AS innen to uker fra forkynnelsen av denne dommen, med tillegg av lovens forsinkelsesrenter fra 17. mai 2015 til betaling skjer.
2. Bård Erik Sjøborg dømmes til å erstatte 139 643 – etthundreogtrettinitusensekshundreogførtitre – kroner i tillegg til rettsgebyret i sakskostnader innen to uker fra dommens forkynnelsen.

Retten hevet.

Alexander Venås

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 125 000 kroner
Hvis anken gjelder en formuesverdi under 125 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling. Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevissspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.
